gemeente Berkelland

Zaaknummer	:	215413
Raadsvergadering	:	12 juni 2018
Onderwerp	:	Doorontwikkeling samenwerking Regio Achterhoek: “De Achterhoek werkt door 2.0”
Collegevergadering	:	24 april 2018
Portefeuillehouder	:	M.H.H. van Haaren-Koopman
Steller	:	J.H. Oosterink tel: : 0545-250 353

Te nemen besluit:
1. Instemmen met voorgestelde doorontwikkeling van de regionale samenwerking zoals geformuleerd in Bijlage I ‘De Achterhoek werkt door 2.0’ versie 11 april 2018;
2. Hiertoe instemmen met de voorgestelde wijzigingen van de samenwerkingsregeling, resulterend in de Samenwerkingsregeling Regio Achterhoek (24e wijziging);
3. Het college toestemming geven om ook in te stemmen met de 24e wijziging van de Samenwerkingsregeling Regio Achterhoek;
4. Geen zienswijzen inbrengen ten aanzien van de gewijzigde begroting 2018 en de 1ste begrotingswijziging 2018. De vaststelling door het algemeen bestuur vindt plaats op 11 juli 2018;
5. De secretaris/directeur van de Regio Achterhoek opdracht geven tot het laten uitvoeren van een onafhankelijke evaluatie van de nieuwe werkwijze, 2 jaar nadat deze formeel van start gaat.

Waarom dit voorstel en wat is het effect
Woon je in de Achterhoek, dan woon je in eerste instantie in je buurtschap, dorp of stad. Maar direct daarna ben je inwoner van deze streek: de Achterhoek. Dat is de beleving van onze inwoners en van onze bedrijven en maatschappelijke organisaties. Vanuit het besef dat de toekomst van onze regio onze gezamenlijke zorg is, sloegen zo’n tien jaar geleden ondernemers, onderwijsinstellingen, woningcorporaties, zorginstellingen, inwoners en overheid de handen ineen. Samen maakten we de Achterhoek Agenda2020 en inmiddels is een stroom aan initiatieven en projecten gerealiseerd, die onze regio blijvend versterken. Naast deze concrete opbrengst heeft de afgelopen tien jaar één ding duidelijk gemaakt: samenwerken is – inderdaad - dè manier om de grote opgaven in de Achterhoek het hoofd te bieden. Opgaven op het gebied van economie, de woningvoorraad en de bereikbaarheid van de Achterhoek.

Om de vraagstukken in onze regio breed, slagvaardig en efficiënt aan te pakken wordt een versterkte samenwerking tussen de drie O’s voorgesteld, met als basis de bestaande gemeenschappelijke regeling ‘Regio Achterhoek’. De nieuwe samenwerkingsstructuur is er op gericht dat we zowel onze gezamenlijke agenda als onze samenwerking ‘smart’ organiseren: in onze regio past ‘smart governance’.

Argumentatie:
1.1 Het voorstel gaat uit van een partner samenwerking tussen de overheid, het onderwijs, de ondernemers en maatschappelijke organisaties in de Achterhoek. Via de Achterhoek

---

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering
Afhandelingsvoorstel voor raad:
0 hamerstuk
0 bespreekstuk
0 anders, nl

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen
0

Board sturen overheid, ondernemers en maatschappelijke organisaties gezamenlijk op de visie voor de Achterhoek richting 2030. De Achterhoekse raden komen meer aan het stuur in de samenwerking; via de Achterhoeks Raad sturen zij op de inhoud van de samenwerking.

2.1 Mede op verzoek van een aantal gemeenteraden zijn twee second opinions uitgevoerd door specialisten op het gebied van bestuurskundige en juridische vraagstukken. De gemeente Oude IJsselstreek heeft daarnaast nog een juridisch advies gevraagd. De toon van deze adviezen is positief. Een groot deel van de adviezen is verwerkt in het voorstel en in de voorgestelde 24e Wijziging van de Samenwerkingsregeling Regio Achterhoek.
Principieel van aard is de vraag of je gremia in de Samenwerkingsregeling (GR) mag toevoegen die niet in de WGR benoemd zijn. Aan het begin van het traject lag de keus voor of de GR het gewenste vehikel was om de 3O samenwerking verder vorm te geven. Het AB heeft er in 2017 voor gekozen dit te handhaven, met name omdat de positie van de gemeenteraden hiermee formeel goed verankerd is. Deze keuze betekent het 'oprekken' van de mogelijkheden die de WGR biedt, zonder daar overigens mee in strijd te zijn. We voegen een aantal gremia toe, naast de bestaande formele gremia in de GR. Deze 'informele' gremia zijn in de praktijk belangrijke dragers van het systeem (de praktische werking van deze werkafspraken wordt in de drie externe juridische adviezen onderschreven). Hiermee behouden we de echte vernieuwing, en kan de Achterhoek samen met BZK verkennen of deze samenwerkingsstructuur meerwaarde biedt voor het aanpassen van de WGR.
Dit betekent dat het informele systeem kan werken zoals is voorgesteld en bedacht, en dat daarnaast de noodrem uit het formele systeem voor gemeenten behouden blijven. De borging uit het formele systeem rondom publiekrechtelijke taken wordt immers op geen enkele manier aangetast. Zie ook "Toelichting".

3.1 De samenwerkingsregeling zoals deze nu wordt (en eigenlijk ook al was), is een zogeheten "gemengde" regeling: een regeling waaraan zowel colleges als raden gebonden zijn. De wet schrijft voor dat als een college over wil gaan tot wijziging (ook als een raad dat zelf ook wil), de raad hiervoor toestemming moet geven aan het college (art. 1 lid 2 Wgr). Daarom is beslispunt 3 opgenomen, maar eigenlijk is dit een formaliteit.

4.1 De gewijzigde begroting is een direct gevolg van de nieuwe samenwerkingsvorm. Om de ambities van de Achterhoekse samenwerking in de komende periode waar te kunnen maken wordt een kwaliteitsslag gevraagd van Regio Achterhoek. Dit betekent een uitbreiding in formatie op het gebied van lobby en programmaregie. Gemeenten en de provincie, financieren de basisinfrastructuur, het procesgeld voor de Achterhoek Board en daarmee de organisatie Regio Achterhoek. De andere O's dragen in ieder geval bij binnen projecten en programma's en door de inzet van menskracht. Daarnaast zou een structurele bijdrage vanuit ondernemers en maatschappelijke organisaties een verrijking zijn van het systeem. Dit wordt in de komende periode verder verkend. Het voorstel is bovendien tot een investeringsagenda te komen.

Kanttekeningen en risico's
Indien de gemeenteraad toch een zienswijze kenbaar wil maken dan dient zij dit vóór 27 juni 2018 schriftelijk kenbaar te maken.

Financiën
Van de gemeenten wordt een extra inwonerbijdrage gevraagd van € 2, van de Provincie wordt eveneens een bijdrage van € 2 per inwoner gevraagd. De berekeningen in het document 'De Achterhoek werkt door 2.0' en het begrotingsonderdeel 'wat mag het kosten' betreffen structurele bedragen voor een heel boekjaar. Het voorstel gaat echter uit van een begrotingswijziging per 1 juli 2018, zodat verhoging van de inwonerbijdrage

voor 2018 € 1 bedraagt. Dit zal meegenomen worden in de eerstvolgende begroting(swijziging) van de gemeente Berkelland.

Communicatie
Nader in te vullen

Initiatief, participatie en rol gemeente
N.v.t.

Planning en evaluatie

Van start
Na een positief besluit van de gemeenteraden start de samenwerking in de nieuwe vorm zo snel mogelijk, liefst per 1 juli 2018. Om voortvarend van start te kunnen gaan zal de Achterhoek Raad daarom als eerste de Achterhoek Board moeten benoemen liefst voor de zomer. Zo kan de Board de eerste inhoudelijke bijeenkomst van de Achterhoek Raad voorbereiden. Deze eerste bijeenkomst van de Achterhoek Raad is voorzien op 20 september.

Het is de bedoeling te gaan werken met Regiodagen, in principe de derde donderdag van de maand. Op deze dagen vergaderen de Thematafels en de Board. Hoe vaak gewenst kan de Achterhoek Raad vergaderen op de avond van deze Regiodag.

Evaluatie
Voorgesteld wordt de nieuwe werkwijze na een periode van 2 jaar te laten evalueren door een onafhankelijke partij. Daar zal te zijner tijd een voorstel voor aan de Achterhoek Raad worden voorgelegd.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers. drs. J.H.A. van Oostrum.

gemeente Berkelland

Raadsvergadering : 12 juni 2018

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 24 april 2018;

b e s l u i t :

1. in te stemmen met voorgestelde doorontwikkeling van de regionale samenwerking zoals geformuleerd in Bijlage I ‘De Achterhoek werkt door 2.0’ versie 11 april 2018;
2. hiertoe in te stemmen met de voorgestelde wijzigingen van de samenwerkingsregeling, resulterend in de Samenwerkingsregeling Regio Achterhoek (24e wijziging);
3. het college toestemming te geven om ook in te stemmen met de 24e wijziging van de Samenwerkingsregeling Regio Achterhoek;
4. geen zienswijzen in te brengen ten aanzien van de gewijzigde begroting 2018 en de 1ste begrotingswijziging 2018. De vaststelling door het algemeen bestuur vindt plaats op 11 juli 2018;
5. de secretaris/directeur van de Regio Achterhoek opdracht te geven tot het laten uitvoeren van een onafhankelijke evaluatie van de nieuwe werkwijze, 2 jaar nadat deze formeel van start gaat.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van
12 juni 2018

de griffier, de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp: Doorontwikkeling samenwerking Regio Achterhoek: “De Achterhoek werkt door 2.0”

Het voorstel gaat uit van een partner samenwerking tussen de overheid, het onderwijs, de ondernemers en maatschappelijke organisaties in de Achterhoek. Via de Achterhoek Board sturen overheid, ondernemers en maatschappelijke organisaties gezamenlijk op de visie voor de Achterhoek richting 2030. De Achterhoekse raden komen meer aan het stuur in de samenwerking; via de Achterhoeks Raad sturen zij op de inhoud van de samenwerking.

Agenda 2030
Sinds het maken van de Agenda2020 is er veel gebeurd en is veel nieuwe informatie beschikbaar gekomen over de staat van de Achterhoek. Bovendien komt 2020 rap dichterbij. Daarom vond van september 2017 tot maart 2018 een interactief proces plaats om te bepalen wat de belangrijkste thema’s en uitdagingen voor de komende jaren zijn. Honderden actieve en betrokken Achterhoekers deden mee, al dan niet professioneel. Het resultaat: de ToekomstKrant*, waaruit we kunnen putten voor de nieuwe Agenda2030.
Het draaiende houden en versterken van de economie blijft de belangrijkste opgave op de Agenda2030. Dat vraagt om een aantal randvoorwaarden. Om de agenda handen en voeten te geven, hebben we zes thema’s gekozen waarmee we als overheid, ondernemers en maatschappelijke organisaties (de drie O’s) aan de slag gaan:
- Smart Werken en Innovatie
- Onderwijs en Arbeidsmarkt
- Vastgoed en Woningmarkt
- Mobiliteit en Bereikbaarheid
- Circulaire economie en Energietransitie
- Zorginnovatie

*Zie www.regioachterhoek.nl/toekomsttoer.

Hoe ziet de nieuwe samenwerking eruit?
De nieuwe, versterkte samenwerkingsstructuur bestaat uit een Achterhoek Raad, Achterhoek Board, Achterhoek Thematafels en Regio Achterhoek. We kunnen met deze nieuwe organisatiestructuur concreet aan de slag én ‘werkendeweg’ komen tot een steeds betere, effectievere samenwerkingsvorm. Niet onbelangrijk is dat de nieuwe structuur kan rekenen op een breed draagvlak bij de betrokken overheidsinstellingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Achterhoek Raad
Voor de grote opgaven waar we voor staan is bestuurlijke slagkracht nodig. Daarom nemen raadsleden uit alle Achterhoekse gemeenten deel aan de Achterhoek Raad. Samen bepalen zij de globale koers voor de Achterhoek. Zo is het aan de Raad om in te stemmen met de inhoudelijke kaders en thema’s en de visie op de regionale samenwerking. De afzonderlijke raadsleden functioneren daarbij als ‘ambassadeurs’ naar hun eigen lokale gemeenteraden.
De Achterhoek Raad stuurt nadrukkelijk aan de voorkant van het proces, door het vaststellen van de Achterhoek Agenda, de Jaarplannen en de evaluaties die door de Achterhoek Board worden voorbereid. Het is ook de Raad die de leden van de Achterhoek Board benoemt, op voordracht van het algemeen bestuur van de Regio en de achterbannen van de ondernemers en de maatschappelijke organisaties.

Achterhoek Board
De Achterhoek Board bestaat uit vertegenwoordigers van de drie O’s en is het gezicht van de Achterhoekse samenwerking. De Board schakelt voortdurend tussen de

Achterhoek Raad en de thematafels. Zo bereidt de Board samen met de Thematafels de inhoudelijke Agenda2030, de jaarplannen en evaluaties voor en bespreekt deze met de Achterhoek Raad. De Achterhoek Board is verantwoordelijke voor de voorbereiding van de bijeenkomsten van de Achterhoek Raad. De Board ziet verder toe op de voortgang en de terugkoppeling vanuit de Thematafels richting de Raad, en omgekeerd. Speciale taak van de Achterhoek Board is de coördinatie van de lobby en de grensoverschrijdende samenwerking met Duitsland.

Achterhoek Thematafels
De zes Achterhoek Thematafels zijn bestuurlijke werkgroepen die elk een thema van de Agenda2030 onder hun hoede hebben. De Thematafels leveren inhoudelijke bijdragen aan de Agenda2030 en het Jaarplan en zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren hiervan. De Thematafels informeren de Achterhoek Raad over de inhoud en de voortgang. Daarnaast kunnen nieuwe initiatieven vanuit de Thematafels ontstaan.

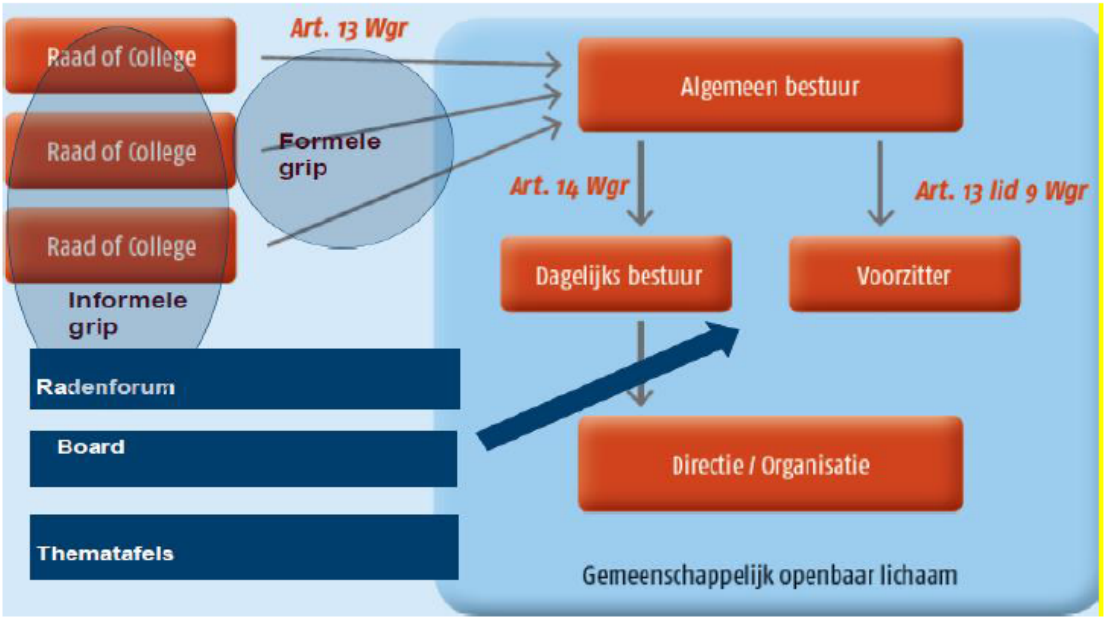
Algemeen en dagelijks bestuur Regio Achterhoek
In de nieuwe structuur zijn de rollen van het algemeen en dagelijks bestuur vooral gericht op het mogelijk maken van de samenwerking. De Achterhoek Board bepaalt immers samen met de Achterhoek Raad de inhoudelijke koers van de samenwerking. Het algemeen bestuur zal zich daarom meer richten op werkzaamheden als de begroting, taken op het gebied van personeelszaken, financiën, automatisering, huisvesting, administratie- en archieftaken, communicatie en subsidies en –werving. Het dagelijks bestuur blijft onder meer verantwoordelijk voor het voorbereiden en toezenden van de begroting van Regio Achterhoek, het voorbereiden van vergaderingen van het algemeen bestuur en de dagelijkse gang van zaken.

Financiële effecten en de organisatie Regio Achterhoek
Om de ambities van de Achterhoekse samenwerking in de komende periode waar te kunnen maken wordt een kwaliteitsslag gevraagd van Regio Achterhoek. Dit betekent een uitbreiding in formatie op het gebied van lobby en programmaregie. Gemeenten en de provincie, financieren de basisinfrastructuur, het procesgeld voor de Achterhoek Board en daarmee de organisatie Regio Achterhoek. De andere O's dragen in ieder geval bij binnen projecten en programma's en door de inzet van menskracht. Daarnaast zou een structurele bijdrage vanuit ondernemers en maatschappelijke organisaties een verrijking zijn van het systeem. Dit wordt in de komende periode verder verkend.
Het voorstel is bovendien tot een investeringsagenda te komen.

Van de gemeenten wordt een extra inwonerbijdrage gevraagd van € 2, van de Provincie wordt eveneens een bijdrage van € 2 per inwoner gevraagd. De berekeningen in het document De Achterhoek werkt door 2.0' en het begrotingsonderdeel 'wat mag het kosten' betreffen structurele bedragen voor een heel boekjaar. Het voorstel gaat echter uit van een begrotingswijziging per 1 juli 2018, zodat verhoging van de inwonerbijdrage voor 2018 € 1 bedraagt.

Juridische toets
Mede op verzoek van een aantal gemeenteraden zijn twee second opinions uitgevoerd door specialisten op het gebied van bestuurskundige en juridische vraagstukken. De gemeente Oude IJsselstreek heeft daarnaast nog een juridisch advies gevraagd. De toon van deze adviezen is positief. Een groot deel van de adviezen is verwerkt in het voorstel en in de voorgestelde 24e Wijziging van de Samenwerkingsregeling Regio Achterhoek. Principieel van aard is de vraag of je gremia in de Samenwerkingsregeling (GR) mag toevoegen die niet in de WGR benoemd zijn. Dit brengt ons terug naar de oorsprong van het voorstel. Aan het begin van het traject lag de keus voor of de GR het gewenste vehikel was om de 3O samenwerking verder vorm te geven. Het AB heeft er in 2017 voor gekozen dit te handhaven, met name omdat de positie van de gemeenteraden hiermee formeel goed verankerd is. Deze keuze betekent het 'oprekken' van de mogelijkheden die de WGR biedt, zonder daar overigens mee in strijd te zijn. We voegen een aantal

gremia toe, naast de bestaande formele gremia in de GR. Deze ‘informele’ gremia zijn in de praktijk belangrijke dragers van het systeem (de praktische werking van deze werkafspraken wordt in de drie externe juridische adviezen onderschreven). Hiermee behouden we de echte vernieuwing, en kan de Achterhoek samen met BZK verkennen of deze samenwerkingsstructuur meerwaarde biedt voor het aanpassen van de WGR.
Dit betekent dat het informele systeem kan werken zoals is voorgesteld en bedacht, en dat daarnaast de noodrem uit het formele systeem voor gemeenten behouden blijven. De borging uit het formele systeem rondom publiekrechtelijke taken wordt immers op geen enkele manier aangetast. Onderstaande afbeelding komt uit de presentatie die Roeland Stolk in december jl. in Ulft aan raadsleden heeft gegeven, hierin is het formele en informele deel van de invloed nog eens weergegeven.

De samenwerkingsregeling zoals deze nu wordt (en eigenlijk ook al was), is een zogeheten “gemengde” regeling: een regeling waaraan zowel colleges als raden gebonden zijn. De wet schrijft voor dat als een college over wil gaan tot wijziging (ook als een raad dat zelf ook wil), de raad hiervoor toestemming moet geven aan het college (art. 1 lid 2 Wgr). Daarom is beslispunt 3 opgenomen, maar eigenlijk is dit een formaliteit.

Bijlagen
Bijlage 1 Voorstel “De Achterhoek werkt door 2.0”
Bijlage 2: De gewijzigde Samenwerkingsregeling (24ste wijziging)
Bijlage 2a: Artikelsgewijze wijzigingen
Bijlage 3: De gewijzigde begroting 2018
Bijlage 3a: 1e begrotingswijziging
Bijlage 4: Procesverantwoording incl. Verantwoording amendementen AB en inbreng raden
Bijlage 5 a t/m d: Bestuurlijke en juridische adviezen en reactie DB hierop
Bijlage 6: Verkorte versie “De Achterhoek werkt door 2.0”